

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

โดยทั่วไปแล้วการได้บริโภคสิ่งต่าง ๆ ตามความปรารถนานั้น ก็มักจะนำมาซึ่งความสุขแก่ผู้ได้บริโภคไม่ว่าจะได้มาโดยเงื่อนไขและวิธีใดก็ตาม การบริโภคผลิตภัณฑ์ เช่น การได้ซื้อ การได้ใช้ หรือแม้กระทั่งการได้ใช้บริการที่ถูกใจหรือการได้ชื่นชมในผลิตภัณฑ์ ก็เป็นความสุขใจและพึงพอใจแก่ผู้บริโภคทั้งสิ้น ด้วยรูปแบบการบริโภคที่เปลี่ยนไปตามกระแสสังคม ปรากฏการณ์การบริโภคนิยมหรือบริโภควัตถุนั้น ไม่ได้เป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในสังคมไทย เพียงแต่รูปแบบที่แตกต่างกันไปในแต่ละสังคมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ แต่ละยุคสมัย

ความปรารถนาในการบริโภคเทคโนโลยีต่าง ๆ นับวันจะเพิ่มมากขึ้นเพราะโลกข้างหน้าต่อไปนั้นทุกอย่างจะวนเวียนอยู่กับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ความรู้ทุกอย่างจะผลาน (Coverage) เข้ากับความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้วิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน วิธีการบริโภคสิ่งต่าง ๆ รวมไปถึงจนถึงวิธีการเรียนรู้ของผู้คนก็จะเปลี่ยนไป (ทักษิณ ชินวัตร, 2545, หน้า 13-16) เมื่อปะทะกับกระแสทางสังคมคือกระแสการบริโภคนิยม และระบบทุนนิยมที่มีได้ผลิตสินค้าเพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่กลับเน้นการสร้างความต้องการ หรือความอยากรับประทานสินค้า การยั่วยุให้เกิดการบริโภคอย่างไร้ข้อจำกัดโดยการโฆษณาชวนเชื่อในรูปแบบต่าง ๆ (ยศ สันตสมบัติ, 2544, หน้า 91) เกิดมุมมองที่ต่างกันเกี่ยวกับวิธีการบริโภคที่อาจเป็นอิทธิพลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ ความแตกต่างและความทันสมัยทางวัตถุ ทำให้เกิดการปรับรูปแบบการใช้ชีวิตให้สอดคล้องกับสังคม จนเกิดวัฒนธรรมการบริโภคสินค้ารูปแบบใหม่ บางคนแสวงหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยทำให้ตนเองดูทันสมัยอยู่เสมอ

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโลกที่เชื่อมต่อกันหมด กระแสหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นในโลกจะส่งถึงกันอย่างรวดเร็ว ทั้งวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คน อาชีพการงาน ความบันเทิงการพักผ่อนหย่อนใจ แหล่งการเรียนรู้รวมถึงวิธีการเรียนรู้ ที่จะเปลี่ยนไปเช่นเดียวกัน ในยุคที่โลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge Based Society) หน่วยงานและองค์กรทางการศึกษานำมาให้ความสำคัญกับการลงทุนทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) เพื่อการศึกษาในยุคหน้าที่จะต้องมีทางเลือกที่หลากหลาย มีช่องทางเรียนรู้และมีโปรแกรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

มากยิ่งขึ้น ครูไทยในยุคไร้พรมแดนย่อมเปลี่ยนวิถีชีวิต วิถีสังคม และวิถีแห่งวิชาชีพไปบ้างตามการพัฒนาและความก้าวหน้าของการดำรงชีวิตแต่ละยุค (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2545, หน้า 16) และมีความจำเป็นที่ครูจะต้องเป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศไปในตัวเป็นเทคโนโลยีที่ใกล้ชิดกับการศึกษาในยุคปัจจุบัน การแสวงหาความรู้ การเข้าถึงแหล่งความรู้ใหม่ ๆ ล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยเทคโนโลยีทั้งสิ้นถือได้ว่าเป็นการพัฒนาครูโดยใช้เครื่องมือ (Tool)

สถานการณ์ที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้ระบบการจัดการศึกษาไทยไม่สามารถปรับตัวได้ทัน ประเทศไทยจึงต้องปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระใน 5 ด้าน คือปรับวิธีคิดในการจัดการศึกษา ปรับโครงสร้างการจัดการศึกษา ปรับรูปแบบวิธีการเรียนรู้ ปรับปรุงคุณภาพครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา และจัดให้มีอุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสมเพียงพอภายในปี 2548 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 1-3) จากความสำคัญของสารดังกล่าวจึงมีโครงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าสู่โรงเรียนซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยีหลัก ๆ คือ เทคโนโลยีการสื่อสาร โทรคมนาคม และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ยังผลให้มีกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือกระทรวงไอซีทีขึ้นในประเทศไทยในเวลาต่อมา หากการสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเป็นผลสำเร็จก็จะเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ของครูได้อย่างมหาศาล

จังหวัดอำนาจเจริญในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อก่อนเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี และได้แยกออกมาตามพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. 2536 ส่งผลต่อการกระจายความเจริญและความสะดวกสบายในการติดต่อราชการต่าง ๆ ของประชาชนในจังหวัด ในปี พ.ศ. 2538 จังหวัดอำนาจเจริญได้รับการอนุมัติให้ก่อตั้ง มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตอำนาจเจริญ ส่งผลต่อบุคลากรทางการศึกษา และบุคคลทั่วไปได้มีทางเลือกในการศึกษา

ปี 2545 จังหวัดอำนาจเจริญเป็นจังหวัดนำร่องปฏิรูปการศึกษา ซึ่งในขณะนั้นได้แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาเป็น 2 เขต คือ เขตพื้นที่การศึกษา 1 ประกอบด้วยอำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอหัวตะพาน และอำเภอลืออำนาจ เขตพื้นที่การศึกษา 2 ประกอบด้วยอำเภอนามน อำเภอพนา อำเภอเสนางคนิคม และอำเภอปทุมราชวงศา เขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญยังเป็นองค์กรที่รองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาตามโครงสร้างใหม่ที่มุ่งให้ชุมชนและท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิและองค์กรที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาในฐานะผู้มีส่วนร่วมได้เสียโดยตรง (Stakeholders) ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทางการศึกษาในเขตพื้นที่ใน

ลักษณะของคณะกรรมการ ภาพโดยรวมของการพัฒนาบุคลากรครูปีพ.ศ. 2545 มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาได้จัดทำผลงานขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นและพัฒนาตนเองในด้านการเรียนการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ, 2546, หน้า 14) ส่งผลให้ครูในเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญจำนวนมากหันมาสนใจในคุณสมบัติความสะอาด รวดเร็ว และทันสมัยของเทคโนโลยีเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และเพื่อความบันเทิงของตนเองและสมาชิกในครอบครัว ดังนั้น การแสวงหา การจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มาเป็นของส่วนตัวจึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

ปี 2546 จังหวัดอำนาจเจริญกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่การศึกษาเดี่ยวประกอบด้วยห้องที่ทุกอำเภอ 7 อำเภอ ได้แก่ เมืองอำนาจเจริญ ห้วยตะพาน ชานุมาน พนา ลืออำนาจ ปทุมราชวงศา และเสนางคนิคม ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 การเตรียมความพร้อมตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาเพื่อเข้าสู่เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ ส่งผลให้ครูมีความกระตือรือร้นและปรารถนาที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองจะเห็นได้จากครูสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาดูงานนอกสถานที่มากขึ้น เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิธีการผลิตสื่อมากขึ้น โดยเฉพาะหลังจากศึกษาดูงานหรือเข้ารับการอบรมแล้วมีการนำมาเผยแพร่ให้แก่ครูคนอื่น ๆ ด้วย (โรงเรียนบ้านทุ่งชัย, 2546, หน้า 19)

ปี 2547 ความจำเป็นที่ต้องใช้คอมพิวเตอร์ในองค์กรทำให้บุคลากรครูเกิดการตื่นตัวที่จะต้องเรียนรู้การใช้งานคอมพิวเตอร์กันมากขึ้น และยังเมื่ออินเทอร์เน็ตทวีความสำคัญมากขึ้นทุกโรงเรียนจำเป็นต้องมีคอมพิวเตอร์ที่ต่อเชื่อมเข้ากับระบบอินเทอร์เน็ตได้ด้วย เพื่อใช้ในธุรกิจในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การติดต่อประสานงาน ส่งข้อมูล การค้นคว้าข้อมูลรวมถึงความบันเทิงต่าง ๆ (อนุพงศ์ กล้าพล, 2546, หน้า 1) จึงมีการประชุมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญเพื่อดำเนินโครงการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงจากการประกาศเขตพื้นที่การศึกษาและการส่งเสริมสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) โดยจัดโควตาให้ครูได้สมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน 89 คน มีครูสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการมากกว่าที่กำหนดคือจำนวน 149 คน (กลุ่มอำนวยการงานบริหารทั่วไป, 2547, หน้า 1)

นอกจากนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญกำลังดำเนินวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบทางด่วนข้อมูลทางการศึกษา และการระดมสรรพกำลังภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ให้ครอบคลุมทั่วทุกอำเภอทั้ง 7 อำเภอในอนาคตอันใกล้การส่งหนังสือราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญจะใช้วิธีส่งผ่านทาง

อินเทอร์เน็ต แต่ละโรงเรียนจะมีเว็บไซต์เป็นของตัวเอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อำนาจเจริญ, 2546, หน้า 4) ขณะที่ครูบางคนมีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตใช้ที่บ้าน
อยู่แล้ว

จากการเข้าไปในสนามที่ใช้ศึกษาเพื่อเป็นการสำรวจนำร่อง แบบไม่เป็นทางการเพื่อจะ
ได้รู้ถึงทิศทางของการทำวิจัยมากขึ้น และการศึกษาจากหนังสือรายงานสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
อำนาจเจริญ พบว่าในปี 2545 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอำนาจเจริญเปิดโอกาสให้สมาชิกครูได้กู้เงิน
เพื่อจัดซื้อคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ครูในจังหวัดอำนาจเจริญจำนวนไม่น้อยที่ตัดสินใจกู้เงินเพื่อ
ซื้อคอมพิวเตอร์ตามโครงการดังกล่าวนี้ และสามารถผ่อนชำระในระยะยาวได้ แต่ไม่มีการให้กู้เงิน
ตามโครงการดังกล่าวในปี 2546 มีเฉพาะการรับชำระคืนระหว่างเดือนตลอดทั้งปีเท่านั้น แต่ยังเปิด
ให้สมาชิกครูกู้เงินเพื่อการศึกษาต่อ (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอำนาจเจริญ จำกัด, 2547, หน้า 25)
ขณะที่ครูจำนวนหนึ่งคิดว่าการซื้อคอมพิวเตอร์หนึ่งเครื่องในงบประมาณ 15,000 บาท เป็นเรื่องที่
พร้อมจะจ่ายได้ทันที แต่สำหรับครูอีกหลาย ๆ คนต้องคิดทบทวนให้มากกับการใช้งบประมาณ
ขนาดนั้นเนื่องจากครูมีรายได้ทางเดียวจากเงินเดือน ดังนั้น การจะซื้อคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยี
เพื่อการเรียนรู้หนึ่งอย่างหรือหลาย ๆ อย่าง จึงต้องใช้ความพิถีพิถันเลือกที่เหมาะสมกับงานที่จะ
นำมาใช้ให้มากที่สุด จากการที่คอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพสูงจึงเป็นสิ่งที่
จำเป็นต้องลงทุนและจากความใหม่นี้เองอาจทำให้เกิดการใช้เทคโนโลยีอย่างผิวเผินและไม่คุ้มค่า
ครูควรจะมีกระบวนการวางแผนการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างไรจึงจะเป็นวิธีที่ดีและ
เหมาะสมที่สุด โดยเฉพาะจังหวัดอำนาจเจริญเป็นจังหวัดที่กำลังเจริญเติบโตทางด้านการพัฒนา
บุคลากรทางการศึกษาและยังเป็นจังหวัดนำร่องการปฏิรูปการศึกษาเมื่อปี 2545

จุดอ่อนที่พบในการระดมกำลังเพื่อพัฒนาระบบสื่อสารคมนาคมและเทคโนโลยีที่
ทันสมัยของเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ คือเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้การดำรงชีวิตด้านการ
ติดต่อสื่อสารได้สะดวกขึ้น ส่วนที่ยังเป็นอุปสรรคคือทำให้มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นและยังขาดทักษะ
ความรู้ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ก่อให้เกิดภาวะความไม่คุ้มค่าด้านเศรษฐกิจ
(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ, 2546, หน้า 22) เนื่องด้วยข้าราชการครูมีรายได้ทาง
เดียวจากเงินเดือน พฤติกรรม การบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้จึงอาจมีความแตกต่างหรือ
ความเหมือนกัน ในปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งหรือหลาย ๆ ปัจจัยร่วมกัน ท่ามกลางกระแสนิยมการ
บริโภคเทคโนโลยีต่าง ๆ กอปรกับ เทคโนโลยีถูกพัฒนาไปอย่างรวดเร็วผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ถูก
พัฒนาขึ้นมาทุกวันจึงมักได้ยินอยู่เสมอว่า ผลิตภัณฑ์ตัวเก่านั้นต้องเอาไปจำหน่ายออกโดยการนำไป
ขายหรือการนำไปแลกซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นรุ่นใหม่

จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครูไม่สามารถบอกเป็นปริมาณมากนักน้อยเพียงใด มีผลดีหรือไม่ดีต่อครูเป็นสัดส่วนเท่าใด ดังนั้นการศึกษาดังกล่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครูในเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญครั้งนี้จึงกระทำโดยวิธีการเทียบเคียงจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่เสนอออกมาเป็นกระบวนการเป็นขั้นตอน ยึดหลักตามระเบียบวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สำคัญหลายประการ และเป็นการสะท้อนจากมุมมองจากตัวครูผู้กระทำหรือเผชิญปัญหาระดับปฏิบัติจะได้ถูกขยายให้ได้รับทราบอย่างลึกซึ้ง ข้อค้นพบย่อมเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ตัวครูผู้สอนเอง ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษา และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำทุกส่วนของผลการศึกษาไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับตัวเอง พัฒนาตนเองให้เป็นครูมีคุณภาพและประสิทธิภาพ อันจะเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะนำพาประเทศไทยไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ของครูในเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญใน 3 กระบวนการ

1. กระบวนการได้มาซึ่งเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
2. กระบวนการใช้และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
3. กระบวนการยกเลิกการใช้และการกำจัดเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่มีต่อการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครู
2. เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการทำความเข้าใจถึงการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ของครู
3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการบริหารเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

พฤติกรรมการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลอาจมีหลายรูปแบบ ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาถึงกระบวนการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครู เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะลึก ถูกต้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ ยึดหลักตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นข้าราชการครู ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3) ซึ่งจะเลือกศึกษาครูจาก 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอสิบล้ออำนาจ และอำเภอขามเฒ่า เพื่อเป็นตัวแทนของปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษาคือ กลุ่มเมือง กลุ่มชนเมือง และกลุ่มชนบท และเป็นครูที่มีพฤติกรรมการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

นิยามคำศัพท์

พฤติกรรมการบริโภค หมายถึง การปฏิบัติและการแสดงออกถึงการดำเนินการจัดหา จนกระทั่งได้มาซึ่งเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การปฏิบัติและการแสดงออกถึงการแสวงหาวิธีการใช้งานรวมถึงการประยุกต์ใช้ การปฏิบัติและการแสดงออกถึงการยกเลิกการใช้รวมถึงการกำจัดออกไป

เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุ และระบบที่ช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้และช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของครูให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดย

เครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) หมายถึง คอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายภาพดิจิทัล กล้องถ่ายภาพวิดีโอ คอมพิวเตอร์โน้ตบุค เครื่องเล่นวีซีดี เครื่องเล่นดีวีดี เครื่องเล่นวิดีโอเทป เครื่องพิมพ์ดีด วิทยุเทป

วัสดุ (Software) หมายถึง แผ่นซีดีประเภทเพลงคาราโอเกะ ภาพยนตร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ บทเรียนโปรแกรมสำเร็จรูป ม้วนเทป ม้วนวิดีโอ

ระบบ (System) หมายถึง ระบบอินเตอร์เน็ต ระบบการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ระบบเคเบิลทีวี

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือแนวโน้มของพฤติกรรมและทัศนคติ อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ครูแต่ละคนได้ศึกษาจากเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในระยะเวลาหนึ่ง

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3) ของโรงเรียนในอำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอสิบล้ออำนาจ และอำเภอขามเฒ่าสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ

กระบวนการบริโภคเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง ลำดับขั้นตอนการได้มาซึ่งเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ลำดับขั้นตอนการใช้และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และลำดับขั้นตอนการยกเลิกการใช้และการกำจัดออกไป โดย

ลำดับขั้นตอนการได้มาซึ่งเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง เหตุผลของการได้มาวิธีการได้มา และการดำเนินการตามวิธีที่กำหนด

ลำดับขั้นตอนการใช้และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง การแสวงหาวิธีการใช้ เป้าหมายของการใช้ และผลของการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

ลำดับขั้นตอนการยกเลิกการใช้และการกำจัดเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง สาเหตุของการเลิกใช้ และวิธีกำจัดเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้